

Reglement Commissie Naamgeving Openbare Ruimten

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen;

gelet op artikel 84 Gemeentewet

overwegende dat het aanbeveling verdient regels te stellen voor de naamgeving van openbare ruimten

BESLUIT:

vast te stellen het

Reglement Commissie Naamgeving Openbare Ruimten

Artikel 1 De Commissie

Er is een commissie die het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen (hierna: het college) adviseert over de naamgeving van openbare ruimten, de Commissie Naamgeving Openbare Ruimten, hierna te noemen: de Commissie.

Artikel 2 Taak

De Commissie brengt, met inachtneming van artikel 3, gevraagd en ongevraagd schriftelijk advies uit aan het college over de toe te kennen namen:

- a. aan woonplaatsen, wijken, buurten en subbuurten binnen de gemeente;
- b. aan de openbare ruimten binnen de gemeente zoals bedoeld in artikel 1, onder j, van de Wet BAG;
- c. aan openbare objecten waaraan het college een naam wenst te verbinden.

Artikel 3 Uitgangspunten

Bij de advisering toetst de Commissie aan de volgende uitgangspunten:

- a. De naamgeving vindt plaats op basis van samenhangende categorieën. Bij de naamgeving van nieuwe complexen van openbare ruimten wordt daarom eerst de categorie gekozen.
- b. Individuele nieuwe namen lijken in schrijfwijze of klank bij het uitspreken niet te veel op reeds in de stad aanwezige namen openbare ruimten.
- c. De namen zijn goed uitspreekbaar en niet te moeilijk te schrijven. Het gebruik van cijfers in de naam en vooral aan het einde van de naam wordt zoveel mogelijk vermeden.
- d. Nog levende personen worden niet vernoemd, met uitzondering van de leden van het Koninklijk Huis. Vernoeming vindt niet eerder plaats dan nadat een periode van vijf jaar is verstreken na het overlijden van de te vernoemen persoon.
- e. Een voor vernoeming voorgedragen persoon moet blij hebben gegeven van bijzondere verdiensten voor de samenleving binnen de gemeente Groningen (stad en omliggende dorpen) of de samenleving in bredere zin.
- f. Omdat naamgeving voor (zeer) lange termijn geldt, moet worden gewaakt voor modieuze naamgeving en moet terughoudendheid worden betracht bij naamgeving op grond van actualiteiten.
- g. Bij persoonsvernoemingen verdient het toekennen van namen van tot dusver ondervertegenwoordigde groepen uit de samenleving extra aandacht. Diversiteit staat hierbij voorop.
- h. Toe te kennen namen mogen niet worden afgeleid van namen van bestaande commerciële instellingen en mogen ook niet gemakkelijk met dergelijke instellingen worden geassocieerd.
- i. Het wijzigen van een reeds bestaande naam openbare ruimte wordt zo veel mogelijk vermeden.
- j. Als een straat wordt vernoemd naar een historische figuur wiens naam op verschillende manieren geschreven wordt, wordt de spellingsvariant gebruikt, die het dichtst bij de huidige spelling ligt.

Artikel 4 Samenstelling en lidmaatschap

1. De Commissie bestaat uit:
 - a. de wethouder die de naamgeving openbare ruimte in zijn of haar portefeuille heeft;
 - b. een directeur belast met de stadsontwikkeling of een door hem/haar aan te wijzen medewerk(st)er;
 - c. een gemeentelijk ontwerper openbare ruimte;
 - d. een gemeentelijk medewerker onderzoek, informatie en statistiek;
 - e. een gemeentelijke BAG-deskundige;
 - f. een ambtelijk secretaris;

De Commissie benoemt uit haar midden een voorzitter en plaatsvervangend voorzitter.

Artikel 5 Deskundigen

De Commissie doet desgewenst een beroep op deskundigen. De Commissie is bevoegd ambtenaren en andere deskundigen uit te nodigen tot het bijwonen van de vergaderingen van de Commissie en daar het woord te voeren. Zij hebben geen stemrecht.

Artikel 6 Werkwijze

1. De Commissie komt bijeen:
 - a. wanneer de voorzitter dit nodig acht; of
 - b. op verzoek van het college.
2. De Commissie behandelt de aanvragen voor nieuwe namen, toetst die aan de criteria voor de naamgeving van openbare ruimten en aan de procedurele aspecten, wint zo nodig adviezen in bij derden, bespreekt deze verzoeken zo nodig met de aanvrager en/of relevante anderen, en stelt een voorstel op dat aan het daartoe bevoegde college wordt voorgelegd ter vaststelling.
3. Burgers en of maatschappelijke instellingen en/of organisaties kunnen op individuele wijze aanvragen in het kader van (wijziging van) naamgeving indienen bij het college.
4. In incidentele gevallen kan het college ertoe beslissen om de inwoners van de gemeente Groningen collectief uit te nodigen om mee te denken bij naamgeving. Ingekomen suggesties zullen als/dan aansluitend door de Commissie worden gewogen en van een advies aan het college worden voorzien.
5. Besluiten van de Commissie worden genomen bij meerderheid van stemmen. Indien de stemmen staken, beslist de voorzitter.
6. De secretaris draagt zorg voor publicatie van een besluitenlijst.

Artikel 7 Slotbepaling

In gevallen waarin dit besluit niet voorziet, beslist de voorzitter van de Commissie.

Het Reglement, regelende de samenstelling en de werkwijze van de adviescommissie voor de straat- en wijknaamgeving van de voormalige gemeente Groningen wordt ingetrokken.

De belangrijkste reden daarvoor is dat het vorige reglement geldig was in de gemeente Groningen voordat deze fuseerde met de gemeenten Ten Boer en Haren. Het nieuwe reglement is geldig voor de nieuwe gemeente Groningen.

Er zijn geen overgangsbepalingen.

Dit reglement treedt in werking met ingang van de dag na haar bekendmaking.

Dit reglement wordt aangehaald als Reglement Commissie Naamgeving Openbare Ruimten.

Aldus besloten in de collegevergadering van 15 december 2020

Burgemeester

Gemeentesecretaris

Toelichting

Dit nieuwe reglement vervangt het Reglement, regelende de samenstelling en de werkwijze van de Adviescommissie voor de straat- en wijknaamgeving van de voormalige gemeente Groningen. Dat heeft alles te maken met de fusie van de voormalige gemeenten Groningen, Ten Boer en Haren. Het nieuwe reglement is daarmee geldig voor de door herindeling nieuw ontstane gemeente Groningen.

Het geven van namen aan delen van de openbare ruimte is vanouds een taak van het gemeentebestuur. Bij openbare ruimte kan worden gedacht aan straten en pleinen, bruggen en viaducten, terreinen, landschappelijke gebieden zoals (sport)parken, begraafplaatsen en aan wijken, buurten, subbuurten en woonplaatsen. De Commissie Naamgeving Openbare Ruimten (in de volksmond de 'Straatnaamcommissie') adviseert het college hierover.

De naamgeving van openbare ruimten is in de eerste plaats bedoeld om plekken in de gemeente te kunnen aanduiden. Iedereen kan dan zijn weg (en plek) in de gemeente vinden. Voor de gemeente is naamgeving ook van belang voor een goede dienstverlening, de openbare orde en veiligheid, en voor stadsontwikkeling. Als delen van openbare ruimten geen naam hebben, kunnen verblijfsobjecten (woningen, bedrijven), stand- en ligplaatsen geen nummeraanduiding krijgen. Een nummeraanduiding is nodig voor het registreren van een woning in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), onder meer omdat mensen zich dan op dat adres kunnen inschrijven. Naamgeving moet om deze redenen ook zo stabiel mogelijk zijn: de toekenning van een naam is een besluit voor de (zeer) lange termijn.

Het college is als enige bevoegd om namen voor een openbare ruimte vast te stellen, te wijzigen of in te trekken. De Commissie Naamgeving Openbare Ruimte is een door het college ingestelde adviescommissie, die de kwaliteit van en de eenheid in de naamgeving waarborgt.

De Commissie Naamgeving Openbare Ruimten van de gemeente Groningen behandelt de aanvragen, toetst die aan de criteria voor de naamgeving van openbare ruimten en aan de procedurele aspecten, bespreekt het verzoek zo nodig met de aanvrager en/of relevante anderen, en stelt een voorstel op dat aan het college wordt voorgelegd ter vaststelling.

Criteria voor naamgeving van openbare ruimte:

1. Naamgeving van openbare ruimten vindt bij voorkeur plaats op basis van samenhangende naamcategorieën. Bij de naamgeving van nieuwe complexen van straten en pleinen moet daarom eerst de categorie worden gekozen. Bij toekenning van nieuwe namen in een bestaande wijk moeten deze zo veel mogelijk passen bij de omliggende naamgeving.
2. Een voor vernoeming voorgedragen persoon moet blij hebben gegeven van bijzondere verdiensten voor de samenleving binnen de gemeente Groningen (stad en omliggende dorpen) of de samenleving in bredere zin.
3. Bij persoonsvernoemingen verdient het toekennen van namen van vrouwen en andere ondervertegenwoordigde groepen uit de samenleving extra aandacht. Diversiteit staat hierbij voorop.
4. Personen worden pas vernoemd vanaf vijf jaar na overlijden, met uitzondering van leden van het Koninklijk Huis.
5. Omdat naamgeving voor (zeer) lange termijn geldt, moet worden gewaakt voor modieuze naamgeving en moet terughoudendheid worden betracht bij naamgeving op grond van actualiteiten.
6. Om verwarring te voorkomen, mogen nieuwe namen in schrijfwijze of in klank niet te veel lijken op reeds in de gemeente aanwezige namen.
7. Namen moeten goed uitspreekbaar en niet te moeilijk te schrijven zijn.
8. Bestaande namen worden niet gewijzigd, tenzij er zwaarwegende redenen blijken te zijn die bij de oorspronkelijke naamtoekenning niet bekend waren.
9. Toe te kennen namen mogen niet worden afgeleid van namen van bestaande commerciële instellingen en mogen ook niet gemakkelijk met dergelijke instellingen worden geassocieerd.
10. Bij het vernoemen van historische personen en zaken die op meerdere manieren kunnen worden gespeld, wordt de spellingsvariant gekozen die het best aansluit bij de systematiek van de hedendaagse spelling.

Aanvragen zullen in veel gevallen worden ingediend door organisatieonderdelen van de gemeente. Dat zal veelal gebeuren in het kader van een gebiedsontwikkeling: stadsuitbreiding, stadsvernieuwing, dorpsvernieuwing/-uitbreiding en andere situaties waarbij openbare ruimten ontstaan of veranderen. Het college kan incidenteel de burgerij uitnodigen om collectief met suggesties te komen. Dat kan in specifieke gevallen, bijvoorbeeld wanneer een nieuw stadsdeel of buurt aan de orde is. Burgers en maatschappelijke instellingen kunnen ook individueel suggesties indienen voor toekenning van een nieuwe naam of het wijzigen van een bestaande naam. Dat kan rechtstreeks (via: straatnaamcommissie@groningen.nl) of via het college.